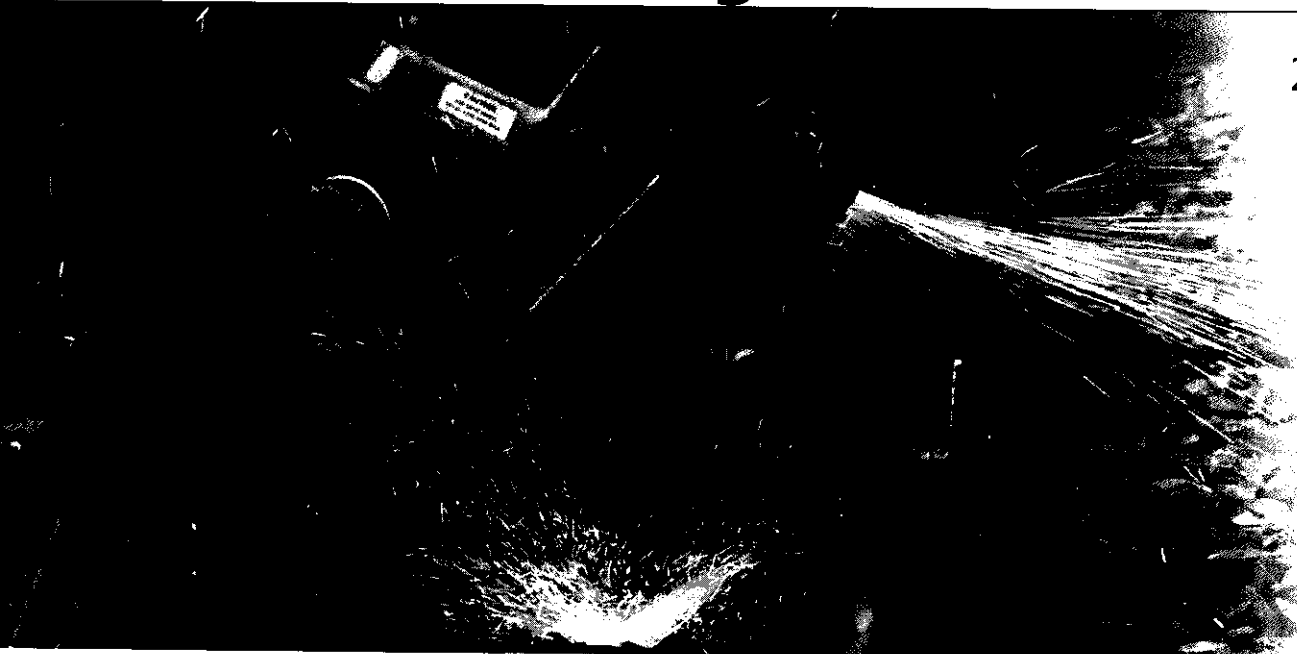

FORSIKRINGSVILKÅR FOR:

Maskin/næringsløsøre

240

Forsikringsvilkår av juli 2000

Avløser vilkår av mars 1994

**Gjensidige
NOR**

Innholdsfortegnelse

1. Hvem forsikringen gjelder for — sikrede	1	Særvilkår 300 — Kraftstasjonbygning	8
2. Hvor forsikringen gjelder	1	Særvilkår 301 — Skade ved dambrudd	8
2.1 På forsikringsstedet	1	Særvilkår 303 — Diverse unntak	8
2.2 Utenfor forsikringsstedet	1	Særvilkår 304 — Sikringsbestemmelser for kraner	8
3. Hva forsikringen kan omfatte	1	Særvilkår 305 — Kraner for entreprenør- og byggevirksomhet	8
3.1 Det fremgår av forsikringsbeviset hva forsikringen omfatter	1	Særvilkår 306 — Prisstigning etter skade	9
3.2 Forsikringen omfatter ikke	1	Særvilkår 308 — Justeringsforsikring	9
4. Skader som dekkes og begrensninger som gjelder	1	Særvilkår 309 — Ekstraavgifter	9
4.1 Skader som dekkes	1	Særvilkår 310 — Kjøleaggregat med driftsmotor over 20 KW	9
4.2 Gjensidige dekker ikke	1	Særvilkår 311 — Kjøleaggregat med driftsmotor t.o.m. 20 KW	9
5. Sikkerhetsforskrifter	2	Særvilkår 312 — Unntak for utgifter til kabelbåt	9
5.1 Generelle forskrifter - maskin	2	Særvilkår 313 — Utgifter til kabelbåt	9
5.2 Generelle sikringskrav	2	Særvilkår 314 — Utleie/utlån	9
5.3 Varme arbeider	2	Særvilkår 315 — Bilvaskemaskiner	9
5.4 Beskyttelsesklasse B.1	2	Særvilkår 316 — Transportable maskiner	9
6. Forsikringssummer - underforsikring	4	Bistand i klagesaker	10
6.1 Maskiner, inventar og løsøre	4		
6.2 Førsterisiko	4		
7. Skadeoppgjør	4		
7.1 Fellesregler	4		
7.2 Erstatningsberegning - fellesregler	5		
7.3 Erstatningsberegning - bygning	5		
7.4 Erstatningsberegning - maskiner, inventar og løsøre	6		
8. Egenandeler og aldersfradrag	6		
8.1 Kortslutning eller annet elektrisk fenomen på varmtvannsbeholder-/bereder eller fyringskjel	7		
8.2 Bruddskade	7		
8.3 Ved annen skade	7		
9. Bestemmelser for forsikringsavtalen	7		
9.1 Følgene av å gi feil opplysninger	7		
9.2 Følgene av svik	7		
9.3 Fornyelse av forsikringen	7		
9.4 Eierskifte	7		
9.5 Premieberegning når forsikringen opphører i forsikringstiden	7		
9.6 Oppsigelse etter skade	7		
10. Særvilkår	7		
Særvilkår 291 — Betongfundament	7		
Særvilkår 292 — Murverk	7		
Særvilkår 293 — Skade ved lynnedslag	7		
Særvilkår 294 — Skade som følge av snø eller jordskred etc.	8		
Særvilkår 295 — Overtid, helligdagsarbeid og ilfrakt	8		
Særvilkår 296 — Sesongdrift	8		
Særvilkår 297 — Rabatt for reservemaskineri	8		
Særvilkår 298 — Rabatt i garantitiden	8		
Særvilkår 299 — Vannkraftanlegg	8		

Forsikringsavtalen består av

- forsikringsbeviset,
- forsikringsvilkårene,
- forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989,
- det øvrige lovverk.

Teksten i forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkårene. Forsikringsbeviset og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

1. Hvem forsikringen gjelder for

§ 7-1 i forsikringsavtaleloven er fraveket - istedet gjelder følgende:

Forsikringen gjelder for den som er angitt i forsikringsbeviset.

Forsikringen gjelder ikke for innehaver av pantrett i løsøre eller varer, med mindre panthaveren har mottatt forsikringsattest fra Gjensidige.

Forsikringen gjelder ikke for annen panthaver eller eier av ting enn dem som er omtalt ovenfor, med mindre forsikringstakeren har forsikringsplikt i henhold til lov eller avtale.

Ved skadeoppgjør kan Gjensidige forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til ham med bindende virkning for sikrede. Dersom Gjensidige har fått skriftlig melding om hvem som er panthaver eller eier av tingen før oppgjør finner sted, skal erstatningen utbetales til sikrede.

2. Hvor forsikringen gjelder

2.1 På forsikringsstedet

Forsikringen gjelder på det sted som er angitt i forsikringsbeviset.

2.2 Utenfor forsikringsstedet

Forsikringen gjelder i Norden for ting som er til reparasjon eller service.

3. Hva forsikringen kan omfatte

3.1 Det fremgår av forsikringsbeviset hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter ting og utgifter angitt i forsikringsbeviset.

Med ting menes også tilhørende tekniske installasjoner, herunder kabler og rør.

3.2 Forsikringen omfatter ikke

1. betongfundament, murverk og bygningsmessige konstruksjoner.
2. merkostnader som følge av reparasjon på overtid, helligdagsarbeide og ilfrakt.
3. væske i hydraulisk system.

4. væskeløst i kjøle-/frysesystem.

4. Skader som dekkes og begrænsninger som gjelder

4.1 Skader som dekkes

Gjensidige dekker skade som plutselig og uforutsatt rammer ting som er fullt driftsferdige og prøvet, såvel når de er i drift som under flytting, reparasjon eller ettersyn - med demontering og etterfølgende montering.

Se pkt 5.1 - 5.4 - Sikkerhetsforskrifter

4.2 Gjensidige dekker ikke

1. kostnader ved utskiftning eller reparasjon av ting, eller deler av ting, på grunn av slitasje som er en naturlig følge av ordinær bruk eller annen gradvis forringelse.
2. skade som skyldes uforsvarlig belastning, også under prøving, eller skade ved eksperimentering.
3. skade som er erstatningsmessig i henhold til Gjensidiges brannforsikringsvilkår eller lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989. Gjensidige dekker heller ikke annen skade som skyldes snø-, jord- eller steinskred, flom eller oversvømmelse.
4. skade som skyldes setning av grunn eller svikt i underlag for fundamenter.
5. tyveri uten innbrudd.
6. skade som alene rammer lamper, rør, billedrør, bor, freser, kniver, stanser, sagblad, former, matriser, mønstervalser, elektroder, elektriske varmeelementer, filterduker, slipeskiver, slipesten og lignende utskiftbare deler og verktøy - heller ikke skade på kjeder, kjettinger, wire og tau, remmer og transportbånd alene.
7. skade som oppstår under utleielutlån.
8. skade som leverandør, reparatør eller andre kan gjøres ansvarlige for. Reises krav mot Gjensidige, er forsikringstakeren pliktig til å la spørsmålet om det foreligger ansvar for leverandør, reparatør eller andre, prøves ved rettsak. Gjensidige betaler kostnadene ved søksmålet. Når den sikrede er produsent eller forhandler av den forsikrede ting, dekker Gjensidige ikke skader som omfattes av den alminnelige garanti for vedkommende bransje.
9. skade som sikrede har voldt forsettlig, jf. forsikringsavtaleloven § 4-9
10. skade som sikrede har voldt ved grov uaktsomhet. Det kan under hensyn til skyldgraden og omstendighetene forøvrig avgjøres at Gjensidige skal erstatte en del av skaden jf. forsikringsavtaleloven § 4-9.
11. skade, og økning av skade, som direkte eller indirekte står i sammenheng med atomkjernereaksjoner, krig og krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlig orden.

5. Sikkerhetsforskrifter

I forsikringsbeviset kan det være inntatt sikkerhetsforskrifter. Den som ved handling eller unnlatelse forsømmer å overholde eller å påse at en sikkerhetsforskrift overholdes, kan helt eller delvis miste retten til erstatning, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8.

Retten til erstatning bortfaller også dersom forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn o.l.

Den enkelte sikkerhetsforskrift kan inneholde tilleggsbestemmelser som utvider eller innskrenker denne personkrets.

5.1 Generelle forskrifter - maskin

Maskinen skal være vedlikeholdt i henhold til leverandørs/produsents veiledning. Sikrede skal følge leverandørs/produsents veiledninger og må være kvalifisert til dette.

5.2 Generelle sikringskrav

1. Ansvarshavende for det skadeforebyggende arbeid.
Bedriftens leder oppnevner en person (ansvarshavende) til å forestå det skadeforebyggende arbeid og til å sørge for at bestemmelsene nedenfor blir fulgt.
2. Instruks for de ansatte.
De ansatte skal instrueres om skadeforebyggende tiltak, herunder om bruk av slokningsredskaper og hvorledes brann varsles.
3. Kontroll etter arbeidstidens slutt.
Etter ordinær arbeidstid slutt skal det påses at påbudte sikringstiltak er oppfylt. Forhold som synes å true sikkerheten skal uten opphold rettes og melding gis til sikkerhetsansvarlig.

Ansvarshavende skal gi melding til bedriftens leder om feil og mangler kontrollen finner.

5.3 Varme arbeid

Med varme arbeider forstås: Bygge-, installasjons-, monterings-, demonterings-, reparasjons-, vedlikeholds- og lignende arbeid hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr.

Forholdsregler

Følgende forholdsregler skal ivaretas:

- Arbeidsstedet og de nærmeste omgivelsene skal være ryddet for brennbart avfall.
- Alt brennbart materiale på og i nærheten av arbeidsplassen skal være fjernet eller beskyttet.
- Brennbare bygningsdeler skal være kontrollert og beskyttet.
- Åpninger i gulv, vegger og tak skal være tett.
- Godkjent sløkkeutstyr, min. 2 stk. 6 kg ABC-håndsløkkeapparat eller 1" brannslange påsatt vann frem til strålerøret skal være plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen.

- Brannvakt skal være tilstede under arbeidet, under pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet.

Sertifikat

Varme arbeider hvor det benyttes åpen ild, sveise-, skjære- og/eller slipeutstyr utenom faste, spesielt tilrettelagte arbeidsplasser, skal bare utføres av personer som har gyldig sertifikat for varme arbeider, utstedt av Norsk Brannvern Forening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land.

Kravet om sertifisering gjelder f.o.m. 1. januar 2001.

5.4 Beskyttelsesklasse B.1

Sikkerhetsforskrift

Sikkerhetsforskriften omfatter samtlige adkomstdører, vinduer og andre åpninger.

Bestemmelser om sikring av vinduer gjelder bare vinduer som er plassert lavere enn 4 m over bakkenivå, utbygg eller andre konstruksjoner og gjenstander som gir innklatringsmulighet.

For lokaler med mer enn en offentlig påbudt rømningsvei gjelder følgende særbestemmelser: I den tid lokalene er i bruk, må samtlige dører i disse rømningsveier være ulåst eller kunne åpnes innenfra i overensstemmelse med de stedlige myndigheters anvisning. I den tid lokalene ikke er i bruk, må disse være låst i.h.t. selekappens forskrifter.

FG = Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd

Opgave over FG-godkjent materiell/utstyr fås ved henvendelse til forsikringsselskapet.

For veiledning ved gjennomføring av sikkerhetsforskriftene, se "Håndboken i innbruddssikring for næringslivet", FG-publ. 111.

5.4.1 Generelle sikkerhetsforskrifter

Dører, porter, vinduer og lignende åpninger

1. Nøkler må aldri bli stående i låsen.
2. Hvis karm ikke har anlegg mot veggstender, skal det benyttes låsenheter som holder dør og karm sammen.
3. To-fløyede dører skal også sikres med stål kantskåter med hevearm, stål bolteskåter med låst bolt, låst bom eller annen tilsvarende sikring av det passive dørblad.
4. Skyvedører skal være låst til karm eller annen fast bygningskonstruksjon.
5. Glass i vinduer og i dører skal være sikret slik at det ikke kan fjernes fra utsiden med lett håndverktøy.
6. Vinduer skal være lukket og haspet eller låst.

Sikkerhetsglass

1. skal være typegodkjent av FG eller testet og sertifisert etter NS 3217, klasse B1 eller bedre.
2. Det skal være sikret spesielt mot demontering.

Glitter

skal være typegodkjent av FG eller være laget av:

- stål med minst 8 mm diameter eller av stål med tilsvarende tverrsnitt med minst 5 mm tykkelse og kan ha maskestørrelse inntil 10 x 50 cm, eller
- stål med minst 5 mm diameter eller av stål med tilsvarende tverrsnitt med minst 4 mm tykkelse og kan ha maskestørrelse inntil 3 x 7 cm.

Rullesjalusier

1. skal være typegodkjent av FG eller være laget av stålammeller av minst 1,2 mm tykkelse som er helt tette.
2. skal løpe i egne skinner eller kanaljern, slik at dette ikke kan demonteres i lukket stilling.

Lem

Lem skal være av minst 15 mm kryssfinérplate, minst 1,5 mm stålplate eller ha tilsvarende styrke.

Polykarbonatplate

skal være minst 6 mm tykk.

Innfesting og låsing av glitter, lem, polykarbonatplate og rullesjalusi

1. Låseanordning skal være som for dør.
2. Er sikring montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal rammen være låst med FG-godkjente låsenheter som for dør.
3. Fester skal være til fast karm eller vegg og ha styrke minst tilsvarende produktets og være festet med minst 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 40 cm avstand. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.

Bommer og hengelåsbeslag

1. Skal være av stål og tilfredsstillende:
 - utvendig: minst 60 x 10 mm eller tilsvarende styrke.
 - innvendig: minst 50 x 8 mm eller tilsvarende styrke.
2. Låsens og beslagets bøyle skal fylle hverandre.
3. Beslagets bøyle skal være av stål og ha samme styrke og dimensjon som hengelåsbøyle.
4. Beslag skal være festet slik at det tilsvarer bommens og låsens styrke.

5.4.2 I tillegg til generelle sikkerhetsforskrifter gjelder:

Dører, porter, luker og lignende åpninger

1. skal være låst med minst en FG-godkjent låseenhet.
I lokale i annen etasje eller høyere kan låseenheten i innvendige dører til lokalet ha innvendig knappvrider hvis dør, og felt som grenser til dør, er uten vindu, eller hvis glass i vindu er minst av sikkerhetsglass eller 6 mm polykarbonatplate.
2. skal være sikret slik at de ikke kan åpnes ved demontering av hengslene fra utsiden.

Dører, porter, luker og lignende åpninger som ikke vender mot beferdet område:

1. skal være godkjent etter NS 3170 eller ha samme styrke og stivhet som 35 mm kompakt tredør uten vindu.
2. Hvis det er glassfelt i døren til butikk og lagerlokale som butikken bruker, skal det være beskyttet alternativt med:
 - sikkerhetsglass
 - polykarbonatplate
 - gitter
 - lem

Hengslede vinduer i butikk og lagerlokale som butikken bruker skal være låst med vinduslås.

Krav til elektronisk låsesystem der det stilles krav om FG-godkjent låsenhet i henhold til Beskyttelsesklasse B1

I et elektronisk låssystem inngår normalt følgende komponenter:

1. Kort/kodeleser
2. Sentralenhet
3. Elektromekanisk låsenhet
4. Kabel, koblingsbokser og termineringsutstyr

Kravspesifikasjon

1. Kort/kodeleser
 - Det skal kun foretas avlesning i denne enheten. All annen signalbehandling skal foregå i sentralenheten.
 - Kodebærerens (kort eller lignende) kode skal ikke kunne avleses visuelt. Koden skal ha minst 100.000 varianter.
 - I tillegg til kodebærer skal det i systemet være en PIN-kode (Personlig Identifikasjonsnummer) med minst 10.000 varianter.
 - Leseenheden skal ha sabotasjesikring, slik at alarm utløses ved forsøk på uautorisert åpning.
2. Sentralenhet
 - Sentralenheten skal plasseres innenfor sikret område.
 - Sentralapparatet skal ha sabotasjesikring, slik at alarm utløses ved forsøk på uautorisert åpning.
 - For å endre koder eller andre innstillinger skal tilgang til sentralenheten begrenses med autorisasjon, enten elektronisk eller mekanisk med kode eller nøkkel.
3. Elektromekanisk låsenhet
 - Låsenheten skal prøves etter Norsk Standard NS 3614 "Lås for fast montering. Prøving" (Tilsvarende Svensk Standard SS3078-1986), og minst tilfredsstillende styrkekravene til klasse 3 i Norsk Standard NS 3615 "Lås for fast montering. Krav" (Tilsvarende Svensk Standard SS 3079-1986).

Styrkekravene til låskassen fremgår av NS 3615:

- Punkt 5 "Låskassens motstandsevne"
- Punkt 6 "Angrep med lett håndverktøy"

FG-godkjente el.låser er listeført i FG-publikasjon 101 "Fortegnelse over låser.

- For dør i offentlig påbudt rømningsvei tillates innvendig knappvrider sikret med plombert plastkopp eller annen likeverdig måte.
 - Utenom ordinær arbeidstid skal dør med innvendig knappvrider, eller annen innretning som tillater utpassering uten bruk av korrekt kort eller kode, være sikret med alarm som utløses når døren åpnes uten autorisasjon.
 - Utenom ordinær arbeidstid skal utpassering skje ved bruk av innvendig kort- eller kodeleser. All annen utpassering skal utløse alarm.
 - Utenom ordinær arbeidstid skal det gis indikasjon om at dør ikke er korrekt lukket og låst, ved at feilsignal overføres til hensiktsmessig reaksjonsapparat.
4. Kabel, koblingsbokser og termineringsutstyr
- All kabling skal ligge skjult, eller innenfor sikret område.
 - Alle kabler, koblingsbokser og termineringsutstyr skal sabotasjesikres med alarm.
5. Alarm og reaksjonsapparat
- Alle alarmer og feilsignaler skal overføres til hensiktsmessig reaksjonsapparat, som kan aksjonere på meldingene.
 - Adgangskontrollanleggets alarm og signalsystem kan kombineres med et FG-godkjent innbruddsalarmanlegg.
6. Loggføring/konsesjon
- Minst de 500 siste transaksjonene (passeringer, alarmer, programendringer osv.) skal registreres automatisk i systemet.
 - Intallasjonen skal ha konsesjon fra Datatilsynet.

6. Forsikringssummer - underforsikring

6.1 Maskiner, inventar og løsøre

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstakeren, og skal tilsvare tingen(e)s gjenanskaffelsespris.

Gjenanskaffelsespris er hva det vil koste å anskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, ting som ny, beregnet etter ordinære priser og kostnader umiddelbart før skaden inntraff, inkludert installasjonsarbeider og monteringskostnader, herunder kabler, rør og fundamenter.

For ting med samlerinteresse, som antikviteter, kunstverk, ekte tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamlinger, settes forsikringssummen tilsvarende markedspris.

Er forsikringssummen lavere enn gjenanskaffelsesprisen, henholdsvis markedsprisen, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og gjenanskaffelsesprisen, henholdsvis markedsprisen (underforsikring).

Førsterisiko kan også benyttes, se pkt 6.2.

6.2 Førsterisiko

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstakeren.

For poster med oppgitt sum i vilkårene og for poster i forsikringsbeviset betegnet som "førsterisiko", erstattes skaden — etter fradrag av egenandel — inntil de oppgitte summer.

7. Skadepgjør

Forsikringsavtaleloven § 6-1 er fraveket. I stedet for gjelder bestemmelsene nedenfor.

7.1 Fellesregler

7.1.1 Skademelding

Skade skal meldes til Gjensidige uten ugrunnet opphold. Gjensidige kan kreve at skademeldingen skal inneholde sikredes foretaksnummer eller fødselsnummer (11 siffer).

Følgende skader skal også meldes til politiet: Innbrudd, tyveri, hærverk og ran. Gjensidige kan kreve at også andre skader meldes til politiet.

7.1.2 Alternative oppgjørsmåter

Gjensidige kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør
- reparasjon
- gjenoppføring / gjenanskaffelse, eller
- at Gjensidige skaffer tilsvarende — eller i det vesentlige tilsvarende — ting.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det Gjensidige hadde måttet betale for reparasjon eller gjenoppføring / gjenanskaffelse.

Ved reparasjon eller gjenoppføring / gjenanskaffelse har Gjensidige rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

7.1.3 Gjensidiges renteplikt

Sikrede har krav på rente av erstatningen, jfr. forsikringsavtaleloven § 8-4.

7.1.4 Eiendomsretten til skadde ting og ting som kommer til rette

Sikrede er pliktig til å beholde en skadd ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen. Gjensidige har rett til å overta skadde ting når det er utbetalt erstatning som for totaltap.

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke sikrede det, tilfaller tingen Gjensidige.

7.1.5 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller Gjensidige krever det.

Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Dersom noen av partene ønsker

det, kan han velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting — ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den andre om sitt valg, plikter denne innen én uke etter at han har mottatt underretningen, å gi melding om hvem han velger. Før skjønnnet velger de to skjønnsmennene en oppmann. Dersom noen av partene forlanger det, skal oppmannen være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans vegne av by- eller herredsretten i den rettskrets hvor skjønnnet foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmennene foretar verdsettelsen — besvarer spørsmålene ved avbruddstap — uten at oppmannen tilkalles. Dersom de ikke blir enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmennens verdsettelse vil medføre.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnnet bæres av partene med en halvdel hver. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

7.1.6 Gjensidiges overtakelse av panterett

Er Gjensidige ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntre Gjensidige i pant-havers rett i den utstrekning Gjensidige betaler erstatning til panthaver.

7.1.7 Gjensidiges ansvar overfor panthaver, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere

Overfor panthavere og konkursbo er Gjensidiges ansvar begrenset til det laveste av følgende to beløp:

- differansen mellom tingens omsetningsverdi før og etter skaden

og

- vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor, uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor dødsbo og andre nye eiere, etter at skaden inntraff, enn eiers ektefelle / samboer eller livsarving, begrenses Gjensidiges ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted — se pkt 7.3.4 og 7.4.4.

For dødsbo gjelder bestemmelsene uten hensyn til om dødsfallet skjedd før eller etter at skaden inntraff.

7.2 Erstatningsberegning - fellesregler

I skadebeløpet inngår utgifter til forundersøkelser, reparasjons-, adkomst- og istandsettelsesutgifter.

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov, før fradrag av egenandel.

Gjensidige erstatter netto påløpt merverdi-/investeringsavgift ved utbedring av skaden.

Det gjelder særskilte regler for panthaver, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere etter at skaden inntraff, enn eiers ektefelle / samboer og livsarving, jfr. pkt 7.1.7.

7.3 Erstatningsberegning - bygning

7.3.1 Erstatningsgrunnlaget

Erstatningen beregnes på grunnlag av utgifter til reparasjon / gjenoppføring til samme — eller i det vesentlige samme — stand som umiddelbart før skaden inntraff. Prisene på skadedagen legges til grunn. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regler.

Med gjenoppføringspris menes hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet. Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

7.3.2 Fradrag

Ved erstatningsberegningen skal det gjøres fradrag for økning i omsetningsverdien, som angitt i pkt 7.3.3 - 7.3.5.

Økning i omsetningsverdi er differansen mellom — bygningens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff, idet det tas hensyn til avkastning, beliggenhet og andre forhold og

- en beregnet omsetningsverdi på skadedagen for en ny eller reparert, tilsvarende bygning.

7.3.3 Bygning som repareres / gjenoppføres innen 5 år av eier, eiers ektefelle / samboer eller livsarving

Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i pkt 7.3.1 med følgende fradrag:

1. **Til samme formål, men innen landets grenser**
Det gjøres fradrag for økning av omsetningsverdien som angitt i pkt 7.3.2. Fradrag gjøres for den del av verdøkningen som overstiger 40 % av bygningens omsetningsverdi før skaden.

Bygningsdel/-komponent som står foran utskiftning eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi, med fradrag for kostnadene ved riving / demontering.

2. **Til annet formål innen landets grenser**
Det gjøres fradrag for enhver økning av omsetningsverdien som angitt i pkt 7.3.2. Erstatningen kan ikke settes høyere enn etter pkt 7.3.3.1.

Maskin

7.3.4 Bygning som ikke repareres / gjenoppføres i samsvar med reglene i pkt 7.3.3. Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i pkt 7.3.3.2, men ikke høyere enn til reduksjonen i omsetningsverdi som følge av skaden.

7.3.5 Bygning som står foran riving og midlertidig bygning som ikke repareres / gjenoppføres

Erstatningsgrunnlaget, jfr. pkt 7.3.1, er begrenset til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport, etter fradrag for utgiftene til riving.

7.3.6 Særskilte erstatningsregler for bruddskade på rørledninger med tilknyttet utstyr

Ved skade på del av ting, legges den skadde delens alder til grunn. Ved ulik alder på de skadde deler av rørledningen, legges eldste del til grunn for erstatningen.

1. Ved bruddskade på utvendige ledninger av plast og kobber med tilknyttet utstyr (herunder tanker og kummer), beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Alder:	Fradrag:
0 - 20 år	0
F.o.m. 21. år	3 % pr. år, høyst 85 %

2. Ved bruddskade på utvendige ledninger av annet materiale enn plast og kobber med tilknyttet utstyr (herunder tanker og kummer), beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Alder:	Fradrag:
0 - 10 år	0
F.o.m. 11. år	5 % pr. år, høyst 85 %

7.3.7 Særskilte erstatningsregler for varmtvannsbeholder/-bereder og fyringskjøl

Ved kortslutning, annet elektrisk fenomen eller bruddskade, som rammer varmtvannsbeholder/-bereder eller fyringskjøl, beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Antall år siden tingen ble tatt i bruk som ny:	Fradrag:
0 - 2 år	0
F.o.m. 3. år	10 % pr. år, høyst 80 %

Ved skade på del av ting, legges den skadde delens alder til grunn.

7.4 Erstatningsberegning - maskiner, inventar og løsøre

7.4.1 Erstatningsgrunnlaget

Erstatningen beregnes på grunnlag av utgifter til reparasjon / gjenanskaffelse til samme — eller i det vesentlige samme — stand som umiddelbart før skaden inntraff. Prisene på skadedagen legges til grunn. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenanskaffelsesprisen før

skaden, se pkt. 6.1, fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regler.

For ting med samlerinteresse, som antikviteter, kunstverk, ekte tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamlinger, er erstatningsgrunnlaget markedspris, fratrukket verdien etter skaden.

7.4.2 Fradrag

Ved erstatningsberegning gjøres fradrag ved økning i verdi på den skadde ting eller del/komponent av ting, ved gjenanskaffelse eller reparasjon som angitt i pkt 7.4.3.

Frادrag gjøres ikke når erstatningsgrunnlaget er markedspris.

7.4.3 Ting som repareres / gjenanskaffes innen 3 år

Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i pkt 7.4.1 med fradrag for tingens

- alder
- slitasje
- sannsynlige brukstid
- anvendelighet

Frادraget gjøres bare for den del av verdi-økningen som overstiger 40 % av tingens / delens / komponentens erstatningsgrunnlag med fradrag som angitt ovenfor.

7.4.4 Ting som ikke repareres / gjenanskaffes innen 3 år

For ting som uansett årsak ikke er reparert eller gjenanskaffet innen 3 år etter at skaden inntraff, fastsettes erstatningsgrunnlaget etter reglene i pkt 7.4.1, men begrenset til reduksjonen i omsetningsverdi som følge av skaden.

7.4.5 Særskilte erstatningsregler for varmtvannsbeholder/-bereder og fyringskjøl

Ved kortslutning eller annet elektrisk fenomen som rammer varmtvannsbeholder/-bereder eller fyringskjøl, beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Antall år siden tingen ble tatt i bruk som ny:	Fradrag:
0 - 2 år	0
F.o.m. 3. år	10 % pr. år, høyst 80 %

Ved skade på del av ting, legges den skadde delens alder til grunn.

B. Egenandelen og Aldersfradrag

Dersom skaden erstattes ved at Gjensidige skaffer tilsvarende — eller i det vesentlige tilsvarende — ting, plikter sikrede å innbetale egenandelen til Gjensidige.

Egenandelen skal fratrekkes etter eventuelle øvrige erstatningsreduksjoner som har hjemmel i vilkårene eller forsikringsavtaleloven.

Aldersfradrag, som angitt i pkt 8.1 eller 8.2 gjøres gjeldende istedet for egenandel i pkt 8.3, eller forhøyet egenandel som angitt i forsikringsbeviset, når aldersfradraget overstiger denne. Aldersfradraget gjøres i de samlede utgifter.

I erstatningsoppgjøret for hver sikret fratrekkes følgende egenandeler, hvis ikke andre egenandeler fremgår av forsikringsbeviset:

8.1 Kortslutning eller annet elektrisk fenomen på varmtvannsbeholder-/bereder eller fyringskjel

Aldersfradrag i samsvar med tabell i pkt 7.3.7 eller pkt 7.4.5.

8.2 Bruddskade

1. **Utvendige rørledninger av plast og kobber med tilknyttet utstyr (herunder tanker og kummer)**
Aldersfradrag i samsvar med tabell i pkt 7.3.6.1.
2. **Utvendige rørledninger av annet materiale enn plast og kobber med tilknyttet utstyr (herunder tanker og kummer)**
Aldersfradrag i samsvar med tabell i pkt 7.3.6.2.
3. **Varmtvannsbeholder/-bereder eller fyringskjel**
Aldersfradrag i samsvar med tabell i pkt 7.3.7.

8.3 Ved annen skade

Egenandel kr 6.000.

9. Bestemmelser for forsikringsavtalen

9.1 Følgene av å gi feil opplysninger

Dersom de opplysninger om risikoen som forsikringstakeren eller noen på hans eller hennes vegne har gitt ved tegning av forsikringen, er uriktige eller ufullstendige på noe vesentlig pkt, kan Gjensidige si opp forsikringen med 14 dagers varsel (jf. forsikringsavtaleloven § 4-3). Har forsikringstakeren forømt sin opplysningsplikt kan retten til erstatning settes ned eller falle bort (jf. forsikringsavtaleloven § 4-2).

9.2 Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot Gjensidige, kan tape enhver rett etter forsikringsavtalen. Har han eller hun flere forsikringsavtaler med Gjensidige, tapes også retten til erstatning etter disse ved samme hendelse, og Gjensidige kan med øyeblikkelig virkning si opp enhver forsikringsavtale med forsikringstakeren (jf. forsikringsavtaleloven § § 4-2, 4-3 og 8-1).

9.3 Fornyelse av forsikringen

Forsikringsavtalen er bindende i forsikringstiden. Likevel kan forsikringstakeren si opp avtalen dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner. Forsikringstakeren kan ellers si opp forsikringsavtalen fra utløpet av forsikringstiden, dersom han varsler Gjensidige om dette senest en måned fra den dag premievarsel for ny avtaleperiode er sendt (jf. forsikringsavtaleloven § 3-2). Forsikringen fornyes for ett år om gangen dersom forsikringstakeren ikke nytter sin rett til oppsigelse, og dersom Gjensidige ikke har varslet forsikringstakeren minst to mndr før utløpet av forsikrings-

tiden om at selskapet ikke ønsker å forlenge forsikringen (jf. forsikringsavtaleloven § 3-6).

9.4 Eierskifte

Ved eierskifte opphører forsikringen. Forsikringen gjelder likevel til fordel for ny eier i 14 dager etter eierskiftet, dersom ny eier ikke har tegnet egen forsikring, jf. forsikringsavtaleloven § 7-2.

9.5 Premieberegning når forsikringen opphører i forsikringstiden

1. **Opphør i medhold av forsikringsavtaleloven**
Dersom forsikringen opphører i forsikringstiden i medhold av forsikringsavtaleloven, godskrives uoppbrukt premie i forholdet mellom den forsikringstid det er betalt premie for, og gjenværende forsikringstid.
2. **Opphør som følge av manglende premiebetaling**
Dersom forsikringen opphører som følge av manglende premiebetaling, beregnes premie for den tid forsikringen har vært i kraft etter følgende skala:

Forsikringstid	Premie i % av årspremien
Inntil 1 mnd.	20 %
Inntil 2 mndr.	30 %
Inntil 3 mndr.	40 %
Inntil 4 mndr.	50 %
Inntil 5 mndr.	60 %
Inntil 6 mndr.	70 %
Inntil 7 mndr.	80 %
Inntil 8 mndr.	90 %
Over 8 mndr.	100 %

9.6 Oppsigelse etter skade

Gjensidige kan si opp forsikringsavtalen med to mndrs varsel etter skade eller når det foreligger brudd på sikkerhetsforskriftene (jf. forsikringsavtaleloven § 3-3).

10. Særvilkår

Bare de særvilkår som er angitt i forsikringsbeviset gjelder for forsikringen.

Bestemmelsene i vilkåret forøvrig gjelder i den utstrekning disse ikke er fraveket i særvilkåret.

Særvilkår 291 — Betongfundament

For betongfundament gjelder ikke forsikringsvilkårenes bestemmelser om underforsikring. *Forsikringen dekker ikke skade som følge av setning av grunn eller svikt i underlag for fundament.*

Særvilkår 292 — Murverk

Skade på murverk dekkes bare i forbindelse med annen erstatningsmessig maskinskade på kjel eller tilbehør.

Særvilkår 293 — Skade ved lynnedslag

Gjensidige dekker også skade ved direkte lynnedslag.

Maskin

Særvilkår 294 — Skade som følge av snø eller jordskred etc.

Gjensidige dekker også skade som følge av:

1. snø-, jord- eller steinskred
2. flom eller oversvømmelse.

Ad 1 og 2. Gjensidige dekker ikke skade ved dambrudd som følge av nevnte årsaker.

Hvis flere av de forsikrede ting rammes samtidig, skal bare ett egenandelsbeløp fratrekkes, og da det høyeste egenandelsbeløp som gjelder for de skadde ting.

Særvilkår 295 — Overtid, helligdagsarbeid og ilfrakt

Forsikringen omfatter de merkostnader som er angitt i forsikringsvilkårenes pkt 3.2.2.

Særvilkår 296 — Sesongdrift

Driftsperiodene er angitt i forsikringsbeviset. Hvis driftsperioden overskrides, må det meldes til Gjensidige, før driftsperioden utløper.

Særvilkår 297 — Rabatt for reservemaskineri

Premierabatt er regnet på betingelse av at maskineriet står i reserve. Reservemaskin kan anvendes ved skade på eller overhaling av annen maskin. Hvis reservemaskinen settes i alminnelig drift, må det meldes til Gjensidige og full premie regnes for resten av forsikringstiden.

Særvilkår 298 — Rabatt i garantitiden

Premierabatt er regnet for den tid leverandørens skriftlige garanti gjelder. Opphører garantien tidligere enn opplyst overfor Gjensidige av grunner som den sikrede er ansvarlig for, skal melding gis til Gjensidige og full premie skal regnes for resten av tiden.

Særvilkår 299 — Vannkraftanlegg

1.
 - For vannkraftanlegg med fallhøyde inntil 100 m er skade på forsikrede ting ved rørbrudd dekket.
 - For vannkraftanlegg med fallhøyde over 100 m er skade på de forsikrede ting ved rørbrudd bare dekket når det er tegnet forsikring på rørledning med fundamenter.

Ad 1. Hvis flere av de forsikrede ting rammes samtidig, skal bare ett egenandelsbeløp fratrekkes, og da det høyeste egenandelsbeløp som gjelder for de skadede ting.

2. Nødvendige kostnader i forbindelse med opprensning av rørgate som følge av rørbrudd, kan tas med i erstatningsberegningen med et beløp av inntil 5% av rørledningens forsikringssum.
3. Utgifter til betongarbeid, i forbindelse med skade på turbinrørledning i trykksjakt, er dekket bare hvis innstøpningskostnader omfattes av forsikringen.

Særvilkår 300 — Kraftstasjonbygning

Gjensidige dekker skade på kraftstasjonbygning ved snø-, jord- eller steinskred, flom eller oversvømmelse, tømmer- og isgang, samt skade som følge av erstatningsmessig maskinskade på

forsikrede ting, se vilkårenes pkt 4. Skade som er naturskade i.h.t. lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989, erstattes ikke.

Særvilkår 301 — Skade ved dambrudd

Gjensidige dekker også skade ved dambrudd som følge av snø-, jord- eller stønnskred, flom eller oversvømmelse, tømmer- og isgang. Hvis flere av de forsikrede ting rammes samtidig, skal bare ett egenandelsbeløp fratrekkes, og da det høyeste egenandelsbeløp som gjelder for de skadde ting.

Særvilkår 303 — Diverse unntak

Stoker, oljefyringsanlegg, overheter, vifter, kondensasjonsanlegg, økonomiser, luft forvarmer og rørledninger samt tilhørende elektriske motorer omfattes ikke av forsikringen.

Særvilkår 304 — Sikringsbestemmelser for kraner

Sikkerhetsforskrift

1. For alle kraner gjelder:
 - kranen må være utstyrt med gyldig sertifikat, utstedt av sakkyndig person med godkjenning av arbeidstilsynet.
 - både sertifikat og kontrollkort (bok) skal fremlegges for Gjensidige på forlangende.
 - kranføreren skal ha arbeidstilsynets kranførerbevis når det gjelder kraner som arbeidstilsynet forlanger slikt kranførerbevis for. Forøvrig plikter forsikringstakeren å gi kranføreren instruks om manøvrering og skjøtsel av kranen.
 - ved beregning av kranens stabilitet under påkjenning av vind, må det også tas hensyn til lastens form.
2. For skinnegående kraner gjelder også:
 - skinnegangen skal være forsvarlig fundamentert, være plan og ha endestoppere.
 - når utendørs kran ikke er i bruk og/eller når sterk kuling eller større vindstyrke truer, skal kranen være forankret ved begge skinneganger med fast forbindelse (ikke bare friksjonsforbindelse) til fast fundament. Løpekran på kranbro skal likeledes forankres med fast forbindelse ved enden av kranbroen. Forankringen må ikke oppheves før rolige værforhold igjen er inntrådt.
3. For byggekraner gjelder også:
 - montering og demontering skal skje under ledelse av sakkyndig person og ifølge kranens instruksjonsbok.

Forøvrig vises til Forskrifter om løfteinnretninger og løfteredskap (best. nr. 291), rev. 20 mars 1991, Statens Arbeidstilsyn, Direktoratet for Arbeidstilsynet.

Særvilkår 305 — Kraner for entreprenør- og byggevirkksomhet

Forsikringen gjelder også under montering og demontering på det enkelte arbeidssted, *men ikke under transport mellom arbeidsstedene.*

Særvilkår 306 — Prisstigning etter skade

Forsikringen av maskiner er utvidet til å omfatte økede utgifter p.g.a. prisstigning - innenfor et tidsrom på 24 mndr fra skadedagen - til utbedring, gjenoppføring eller gjenanskaffelse (nedenfor kalt utbedring) av tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting. Forsikringen omfatter ikke økede utgifter ved prisstigning som påløper p.g.a. forhold som forsikrings-takeren har ansvaret for. Prisstigning erstattes i samme forhold som skaden forøvrig og er begrenset til 20% av erstatningen.

Hver enkelt post i forsikringsbeviset vurderes for seg.

Erstatningen fastsettes når skaden er utbedret eller senest 24 mndr etter skadedagen.

Prisstigning dekkes bare hvis skaden utbedres innen de frister for utbedring/gjenanskaffelse som er angitt i vilkårenes pkt 7.

Erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

Forsikringen omfatter ikke økede utgifter ved prisstigning som påløper på grunn av forhold som forsikringstakeren har ansvaret for.

Særvilkår 308 — Justeringsforsikring

Forsikringen omfatter feilvurdering av forsikringssummene inklusive prisstigning inntil skadedag og gjelder alle poster i forsikringsbeviset unntatt førsterisikodekninger og prisstigning etter skade.

Forsikringssummene for de enkelte poster må ajourføres minst én gang pr. år ifølge maskinindeks eller innhentede priser for at justeringsforsikringen skal ha gyldighet. Ved skadeoppgjør kan forsikringssummen på skadet ting justeres opp med inntil 20% av tingens forsikringssum forutsatt at dette beløp ikke overstiger forsikringssummen i justeringsforsikringen.

Særvilkår 309 — Ekstraavgifter

Gjensidige dekker nødvendige ekstraavgifter til fortsettelse av virksomheten i inntil 12 måneder fra skadedagen. Utgiftene må være en følge av erstatningsmessig skade, se vilkårenes pkt 4, inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden.

Særvilkår 310 — Kjøleaggregat med driftsmotor over 20 KW

Tap av kjøle-/frysemedia erstattes bare i forbindelse med erstatningsmessig skade, se vilkårenes pkt 4, på maskinforsikret ting og når verdien av kjøle-/frysemedia er tatt med i forsikringssummen.

Særvilkår 311 — Kjøleaggregat med driftsmotor t.o.m. 20 KW

Tap av kjøle- /frysemedia erstattes ikke.

Særvilkår 312 — Unntak for utgifter til kabelbåt

Gangtidsutgifter til og fra arbeidsstedet og utgifter til liggedager for kabelbåt, spesielt utrustet til kabelnedlegging og kabelreparasjon på sjøkabelanlegg, erstattes ikke.

Særvilkår 313 — Utgifter til kabelbåt

Forsikringen er utvidet til å omfatte gangtidsutgifter til og fra arbeidsstedet og utgifter til liggedager for kabelbåt, spesielt utrustet for kabelnedlegging og kabelreparasjon, etter erstatningsmessig skade, se vilkårenes pkt 4. Forsikringen gjelder bare sjøkabelanlegg angitt i forsikringsbeviset.

Særvilkår 314 — Utleie/utlån

Gjensidige dekker erstatningsmessig skade, se vilkårenes pkt 4, oppstått under utleie/utlån.

Særvilkår 315 — Bilvaskemaskiner

Skade på roterende børster erstattes ikke.

Særvilkår 316 — Transportable maskiner

Gjensidige dekker også skade under transport på egne hjul.

Gjensidige dekker ikke:

1. Skade på gummiringer og belter.
2. Skade som skyldes synking under arbeid på flåte eller skip.
3. Skade som skyldes svikt i underlaget, ved kjøring over islagt vann.

Dersom De mener Gjensidige/NOR har gjort feil ved behandlingen av en sak, og dette ikke blir avklart gjennom den vanlige saksbehandlingen, kan De ta kontakt med:

**Gjensidige Forsikrings Klagenemnd,
Postboks 276, 1324 Lysaker**

Det er en nøytral klagenemnd opprettet av Gjensidige Forsikring. Nemnda har til oppgave å uttale seg i klagesaker der forsikringstaker, sikrede eller annen skadelidt klager over en avgjørelse som selskapet har tatt i saker som gjelder skade, oppgjør eller forsikringsavtalen.

Nemnda representerer forbrukerne, og som medlemmer av nemnda fungerer representanter for de største kundegruppene i Gjensidige Forsikring samt en uavhengig jurist.

Det koster ikke noe å henvende seg til Klagenemnda. Utgiftene dekkes av Gjensidige Forsikring.

**Forsikringsklagekontoret,
Bygdøy Allé 19, 0262 Oslo.**

Det er opprettet ved avtale mellom Forbrukerrådet og Norges Forsikringsforbund for å imøtekomme det behov for hjelp en forsikringstaker/skadelidt kan ha i forbindelse med et forsikringsoppgjør.

Kontorets virksomhet omfatter alle forsikringsbransjer — også forsikringer som gjelder næringsvirksomhet.

Det koster ikke noe å søke råd hos kontoret. Utgiftene betales av Staten ved Forbrukerrådet og av Norges Forsikringsforbund.

NB!

Fordi Forsikringsklagekontoret's virksomhet delvis er basert på offentlige bevilgninger, vil kontorets kapasitet til enhver tid være avhengig av bevilgningenes omfang.

Styret for Forsikringsklagekontoret har derfor anledning til å pålegge kontoret å avvise bestemte typer saker.